

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 ianuarie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin și de avocatul Grosu Aurel în numele inculpatului

Căpiță Anatolie Vasile, născut la 12 iulie 1973,
originar și domiciliat în s.Fundul Galbenei, r-nul
Hîncești.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 08.07.2013 - 13.05.2015,

Instanța de apel: 01.06.2015 - 24.09.2015,

Instanța de recurs: 14.12.2015 - 20.01.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău din 13 mai 2015, a fost condamnat Căpiță Anatolie în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal, la 2 ani închisoare.

Potrivit art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 5 ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Căpiță Anatolie, la 18 decembrie 2012, pe la ora 21.45, aflîndu-se în ap.80 din str.Dimo 7/2, mun.Chișinău, urmărind scopul aplicării violenței nepericuloase față de persoana cu funcție de răspundere, care se afla în exercițiul funcțiunii de menținere a ordinii publice, intenționat i-a aplicat o lovitură cu palma în regiunea feței lui Adam Oleg, comandant de Grupă al RPS Scut, cauzîndu-i ultimului dureri fizice, după care i-a deteriorat telefonul mobil de model Samsung GT-S 5300, la prețul de 2800 lei. În continuarea realizării intenției sale infracționale, Căpiță Anatolie, luînd din apartament un teu, intenționat a încercat să aplice o lovitură lui Adam Oleg, însă nu și-a definitivat acțiunile sale infracționale din motiv că au intervenit colaboratorii de poliție RPS Scut.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul A.Grosu în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, invocînd ilegalitatea sentinței, pe motiv că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu și-a găsit confirmarea reală, certă și obiectivă, dar este bazată exclusiv pe presupuneri; instanța nu a reținut faptul că inculpatul nu a comis nici o acțiune ilegală împotriva colaboratorilor de poliție, ba dimpotrivă ultimii au încercat să ducă în eroare instanța cu scopul de a se eschiva de răspundere penală pentru tortura comisă față de A.Căpiță; instanța a lăsat fără apreciere declarațiile părții vătămate, care a declarat că a fost lovit de inculpat doar o singură dată cu palma peste față, ceea ce vine în contradicție cu restul declarațiilor martorilor acuzării; instanța a lăsat fără apreciere faptul că în cauză nu s-a demonstrat careva prejudiciu cauzat părții vătămate în mărime de 2800 lei - costul telefonului mobil, deoarece acesta nu a fost anexat ca corp delict la materialele cauzei, telefonul nu a fost deteriorat și funcționează, iar partea vătămată nu are careva pretenții de ordin material față de inculpat; instanța a ignorat faptul că

colaboratorii de poliție nu aveau dreptul de a interveni în cazul dat și nu aveau dreptul să-l evacueze pe A.Căpiță din apartamentul închiriat și că acesta nu a avut nici o intenție de a comite careva crime, dar a hotărât să rămână în apartamentul închiriat încă pe o zi, intenționând de a se clarifica cu proprietara apartamentului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, a fost admis apelul declarat de avocatul A.Grosu în numele inculpatului A.Căpiță, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre în partea dată, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui A.Căpiță, condamnat în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20000 lei. În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției date instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii contestate, audiind suplimentar inculpatul, partea vătămată O.Adam, dînd citire și probelor materiale examinate în prima instanță - declarațiile martorilor D.Cujba, M.Mărjineanu, procesele-verbale de confruntare din 07.06.2013 dintre partea vătămată O.Adam, martorii M.Mărgineanu și D.Cujba cu bănuitul A.Căpiță, a constatat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului A.Căpiță în comiterea infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(1¹) Cod penal, făcînd o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia.

În concluzie, instanța de apel, reținînd probatoriul administrat la caz, a conchis că argumentele avocatului invocate în sensul cerințelor de achitare a inculpatului sînt neîntemeiate, deoarece versiunea ultimului nu are acoperire probatorie și urmărește scopul de a evita răspunderea penală pentru fapta săvîrșită, iar nerecunoașterea vinovăției de săvîrșirea infracțiunii imputate nu echivalează cu achitarea inculpatului, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță - relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvîrșirea infracțiunii imputate.

Totodată, instanța de apel examinînd aspectele de fapt și de drept ale cauzei, ținînd cont de prevederile art.409 alin.(2) Cod penal, a conchis că prima instanță la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa penală, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 alin.(2) Cod penal, deoarece sancțiunea normei penale de care a fost recunoscut vinovat și condamnat pe lîngă pedeapsa închisorii prevede și alte pedepse alternative, ca amendă și muncă neremunerată în folosul comunității, iar o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În susținerea poziției sale, instanța a considerat că prima instanță incorect și-a motivat stabilirea pedepsei închisorii inculpatului, reținînd circumstanța agravantă „săvîrșirea infracțiunii de către o persoană, care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză”, deoarece antecedentele penale ale inculpatului sînt considerate stinse, reieșind din prevederile art.111 alin.(1) lit.d) Cod penal, iar în cazul cînd vreuna din circumstanțele agravante prevăzute de art.77 Cod penal, nu și-a găsit confirmare în instanța de judecată, aceasta urmează a fi exclusă din învinuire, din oficiu de către instanță, cu indicarea motivelor în partea descriptivă a sentinței.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, la caz sînt întrunite toate condițiile prevăzute de lege, care permit aplicarea pedepsei penale sub formă de amendă în limitele sancțiunii art.349 alin.(1¹) Cod penal, fiindcă infracțiunea comisă de inculpat se atribuie la categoria celor mai puțin grave, acesta nu se află la evidența medicului narcolog, iar antecedentul penal, pe care prima instanță incorect l-a reținut ca circumstanță agravantă, este stins, așa că aplicarea

pedepsei prevăzute de lege - amenda, va asigura atingerea scopului pedepsei penale prevăzut de art.61 alin.(2) Cod penal.

5. Împotriva hotărîrilor menționate au declarat recursuri ordinare procurorul și avocatul A.Grosu în numele inculpatului A.Căpiță, care solicită:

- procurorul care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6, 10) Cod de procedură penală, casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței, invocînd că instanța de apel nu a individualizat în mod echitabil pedeapsa, ignorînd criteriile prevăzute de art.7, 75 Cod penal, pe cînd prima instanță, reieșind din scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea vinovatului și prevenirea de săvîrșirea de noi infracțiuni, a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de persoana inculpatului, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, de circumstanțele atenunate, prezenta copiilor minori la întreținere, faptul că inculpatul nu a recunoscut vina, astfel că nu a conștientizat caracterul ilegal al acțiunilor sale, așa că o pedeapsă mai blîndă nu este suficientă pentru corectarea infractorului și prevenirea de săvîrșirea a unor noi infracțiuni;

- avocatul A.Grosu care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, invocînd repetat aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de procuror

Potrivit textului recursului, procurorul a invocat ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizînd aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

După cum rezultă din textul recursului, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui A.Căpiță în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal, și, critică hotărîrea instanței de apel numai referitor la numirea pedepsei sub formă de amendă aplicată inculpatului.

Colegiul penal consideră neîntemeiat motivul recurentului, precum că instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa și greșit i-a aplicat inculpatului pedeapsa sub formă de amendă.

La acest capitol, Colegiul remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Consultînd textul deciziei instanței de apel, Colegiul reține că instanța a ținut seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de toate circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de persoana inculpatului A.Căpiță, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corijării și reeducării acestuia, expuse în conținutul deciziei, enumerate și la pct.4 al prezentei decizii.

La fel, reieșind din faptul că în cauză sînt prezente circumstanțe atenuante, iar circumstanțe agravante lipsesc, instanța de apel corect a concluzionat că corijarea și reeducarea inculpatului A.Căpiță este posibilă fără aplicarea pedepsei închisorii.

Colegiul penal atestă că, sancțiunea legii penale în baza căruia inculpatul a fost recunoscut vinovat, prevede pe lângă pedeapsa închisorii și pedepse alternative - amendă și muncă neremunerată în folosul comunității. Prima instanță, stabilindu-i inculpatului pedeapsa închisorii, a argumentat în sentință motivul aplicării celei mai aspre pedepse, prin prisma circumstanței agravante reținută în învinuire - „săvârșirea infracțiunii de către o persoană, care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză”. Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței, a constatat că această circumstanță agravantă incorect a fost reținută în seama inculpatului, deoarece antecedentul penal anterior era stins, în legătură cu ce just a exclus-o din învinuirea inculpatului.

Instanța de recurs reține că, potrivit materialelor cauzei A.Căpiță a fost condamnat prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.02.2008 în baza art.328 alin.(3) lit.a) Cod penal, cu aplicarea art.79 Cod penal, la 5 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Potrivit art.111 alin.(1) lit.d) Cod penal, se consideră neavînd antecedente penale persoanele condamnate la închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei dacă, în termenul de probă, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost anulată.

Astfel, reieșind din dispozițiile normei penale menționate supra, inculpatul se consideră neavînd antecedente penale, deci, argumentele invocate de procuror la acest capitol, nicidecum nu poate fi luat în considerație, pentru ca inculpatului să-i fie stabilită cea mai aspră pedeapsă din numărul celor alternative - închisoarea.

Prin urmare, Colegiul penal constată că concluziile instanței de apel corespund circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, iar temeiuri ce ar demonstra că inculpatul nu poate fi corijat prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, lipsesc.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală la care se face referință, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa sub formă de amendă aplicată inculpatului a fost individualizată conform prevederilor legale, concluzie ce este argumentată în descriptivul deciziei, care corespunde tuturor prevederilor normelor de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

De asemenea, Colegiul penal constată că nici prevederile pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat de procuror, dat fiind faptul că acesta poate fi aplicat numai în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, pe cînd instanța de apel, respectînd prevederile art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, și-a argumentat hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor normelor de procedură penală, fiind legală și întemeiată, și, în aceste condiții, Colegiul consideră că lipsesc temeiurile legale pentru a admite recursul.

Cu referire la recursul declarat de avocat în numele inculpatului.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, la care face referire recurrentul, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Raportînd norma dată la situația în cauză, Colegiul penal conchide că acest temei nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurrent.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele

constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiul constată că atât prima instanță, cât și instanța de apel, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar atât ale apărării, cât și ale acuzării, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului A.Căpiță în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și minuțios în textele hotărârilor instanței de apel și a primei instanțe, și anume - declarațiile părții vătămate O.Adam, a martorilor D.Cujbă, M.Mărjineanu și probele scrise - procesele-verbale de confruntare între partea vătămată O.Adam, martorii D.Cujbă, M.Mărjineanu și bănuitul A.Căpiță, care luate în ansamblu, nu trezesc careva dubii și dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(1¹) Cod penal – aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității ei de serviciu și schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența.

Argumentul principal pe care îl invocă recurentul în recurs, este faptul că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probele cauzei, inclusiv declarațiile inculpatului și ale martorilor din care, în opinia acestuia, nu rezultă că inculpatul ar fi comis careva acțiuni ilegale împotriva colaboratorului de poliție O.Adam, nu a încălcat ordinea publică, ce ar fi dat temei organelor de drept să intervină.

Însă, instanța de recurs reține că, prin faptul că inculpatul A.Căpiță nu s-a supus solicitării colaboratorilor de poliție de a deschide ușa, care au urmărit un scop legal, fiind chemați la fața locului de către proprietara apartamentului M.Mărgineanu, care i-a cerut inculpatului de mai multe ori să părăsească apartamentul sau să achite contravaloarea chiriei, și a deschis ușa doar la solicitarea fratelui său, A.Căpiță, în urma căruia l-a agresat fizic pe O.Adam, i-a luat telefonul mobil, în momentul când ultimul vroia să sune, aruncându-l, inculpatul a urmărit scopul sistării activității de serviciu a colaboratorului de poliție.

În acest context, Colegiul menționează că temeiurile invocate de apărător, privind modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală. Mai mult, aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens, nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Astfel, Colegiul penal constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii incriminate inculpatului și, ca urmare, temeiul stipulat la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Totodată, lipsită de temei este și afirmația recurentului cu privire la prejudiciul cauzat în mărime de 2800 lei, deoarece careva acțiune civilă de partea vătămată nu a fost înaintată, iar din partea constatatoare atât a sentinței, cât și a deciziei s-a reținut că inculpatul a deteriorat telefonul mobil, prețul căruia era de 2800 lei. Mai mult că circumstanța dată nu are importanță la calificarea acțiunilor inculpatului.

Neîntemeiată este și afirmația recurentului că colaboratorii de poliție nu au avut dreptul să intervină în cazul dat și să-l evacueze pe A.Căpiță din apartamentul închiriat, deoarece însăși recurentul se contrazice în recurs făcând trimitere la Legea cu privire la poliție art.2, 4, deoarece colaboratorii de poliție au venit la solicitarea proprietarei apartamentului, care l-a dat

în chirie pentru o zi și care nu a fost eliberat de către A.Căpiță la expirarea termenului de arendă, la cerința lui M.Mărgineanu.

Analizând materialele cauzei și decizia instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea acesteia.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, care se atribuie la categoria celor mai puțin grave, persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care atenuază răspunderea.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de procuror și avocatul A.Grosu în numele inculpatului A.Căpiță, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin și de avocatul Grosu Aurel în numele inculpatului Căpiță Anatolie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui Căpiță Anatolie, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată integral la 17 februarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu